

Robinson Crusoe

- Autor: Daniel Defoe
- Literární žánr: dobrodružný román
- Literární druh: epika
- Časoprostor: 17. století, nejdříve převážně Anglie, pak na moři, a nakonec na ostrově, kde Robinson strávil většinu svého života
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 17. a 18. století // Osvícenství
- Kompozice: chronologická

Životopis autora

- Byl to anglický spisovatel a žurnalista
- Narodil se v roce 1660 a zemřel 1731
- Průkopník novinářství
- Původním jménem Daniel Foe, se svým příjmením byl nespokojen = Defoe
- Román Robinson Crusoe se stal prvním vzorem realistického románu
- Další dílo: Deník morového roku

Formální znaky

- Román je vyprávěn v ich-formě.
- Znaky osvícenství – Robinson neviní Boha za ztroskotání, ale sebe sama.
- Popisné pasáže, které popisují prostředí na opuštěném ostrově.
- Samotářská postava, která se potýká s mnoha vnitřními konflikty a dilematy.

Postavy

- Robinson Crusoe: mladík, touží po plavbách po moři, vynalézavý, zručný.
- Pátek: kanibal, kterého Robinson potkal na ztroskotaném ostrově, stali se přáteli.
- Xury: otrok, kamarád Robinsona, Robinson ho zradil.

Jazykové prostředky

- Přímá řeč, časté přechodníky, ich-forma, spisovný jazyk, podrobné vykreslení postav

Témata: Přežití na opuštěném ostrově jen s přírodou

Motivy: Ztroskotání, spolehnutí se pouze sám na sebe, přežití

Tropy a figury

- Personifikace – člun ležel
- Epiteton – chobotnatý záliv

Obsah díla

Robinson Crusoe byl synem obchodníka z Hulu a již od útlého mládí toužil stát se námořníkem. Poté co utekl z rodného domu na moře, zažil na své první cestě na lodi ztroskotání. To ho ale neodradilo, nalodil se na další loď, jejíž kapitán ho naučil umění námořní plavby. Loď byla přepadena piráty, Robinson se stal otrokem. V maurském otroctví se seznámil s černošským chlapcem Xurym, s nímž posléze utekl. V Brazílii si založil plantáže cukrové třtiny. Role farmáře ho neuspokojovala a nadále toužil po moři. Vydal se na další, tentokrát obchodní plavbu, loď však při bouři ztroskotala. Robinson se jako jediný zachránil na pustém ostrově. Postupně si zde zařídil domov, chov koz. Po mnoha letech

pobytu na ostrově zjistil, že ostrov navštěvují kanibalové. Při jedné jejich návštěvě se mu podařilo zachránit chlapce, kterého pojmenoval Pátek. Ten byl velmi učenlivý a stal se mu brzy druhem. Po několika letech zakotvila u ostrova loď se vzbouřenci. Po několika šarvátkách se Robinsonovi s Pátkem podařilo osvobodit kapitána lodi a následně i celou loď. Po 28 letech tak mohl Robinson odplout domů do Anglie. Věrný Pátek odjel s ním. Několik let žili v Anglii, ale nebyli úplně šťastní. Celý příběh končí odjezdem Robinsona a Pátka do Asie.

Kontext autorovy tvorby

Osvícenství – nejrozšířenější v západní Evropě v 18. století. Rozvíjí se technika a přírodní vědy. Klade se důraz na rozum, víru v pokrok a zkušenost. Odmítá náboženství a pověry.

Další autoři působící v tomto období (17. a 18. století)

- Jonathan Swift – Gulliverovy cesty
- Alexander Pope – Esej o člověku
- Voltaire – Filozofický slovník